

Foto: Camilla Bøgelund

Tillidsrepræsentanterne i Sierra Leone Teachers Union bekæmper spøgelseslærere og - skoler. Når en lærer stopper eller dør, er det ikke altid, skolen indberetter det. Det kaldes en spøgelseslærer. Dette kan skyldes, at det tager lang tid at få godkendt nye stillinger og dermed sikre, at nyansatte får løn. Det kan også skyldes, at overordnede lærere beholder pengene for sig selv. Der findes også spøgelses-skoler. Disse er fiktive skoler, som korrupte embedsmænd har oprettet for at holde administrationsbudgettet og lærerlønnen for sig selv.

LØN PÅ KONTOEN TIL SIERRA LEONES LÆRERE

Sierra Leones lærere kan ånde lettet op efter Sierra Leones Teachers Union har været med til at sikre, at 10.000 lærere, der var forsvundet i de officielle systemer, er kommet på lønningslisterne. På den måde sikrer de kvalitetsuddannelse til børn og unge i Sierra Leone.

Af Camilla Bøgelund

Problemer med at få udbetalt sin løn, som i forvejen er lav, gør det svært for Sierra Leones lærere at forsørge deres familier. Og når der ikke er styr på økonomien på hjemmefronten, er det svært for lærerne at finde menneskeligt overskud til at levere den kvalitetsuddannelse til Sierra Leones børn og unge, som er altafgørende for landets fremtid. Det ved Morris Conteh som overlærer, tillidsmand og medlem af Sierra Leones Teachers Union alt om:

"Tidligere var der lærere på min skole, som gik flere måneder uden at få løn. Nu får de løn hver måned," fortæller han.

Lønnen udeblev, fordi undervisningsministeriet anklagede dem for at være såkaldte 'spøgelses-lærere', som er et fænomen, der desværre stadig er udbredt i Sierra Leone. Morris Conteh forklarer fænomenet:

"Når en lærer stopper eller dør, er der nogle rektorer, som ikke indrapporterer det til undervisningsministeriet. Enten for at beholde lønnen selv, eller fordi det er nemmere for rektoren selv at overføre lønnen til en nyansat lærer end at vente på, at få den nye lærer oprettet i lønningssystem igen. For det kan tage flere måneder og nogle gange år," siger han.

Beviste at lærerne eksisterer

Men det var ikke tilfældet med de 10.000 lærere, som ikke fik deres løn udbetalt. Sierra Leones Teachers Union mobiliserede deres medlemmer og lykkedes med at dokumentere over for undervisningsministeriet, at hver og en af de 10.000 nyuddannede lærere, som ikke fik løn, eksisterer. Kun på den måde kunne de få ministeriet til at oprette dem i lønsystemet.

Det var heller ikke muligt uden at Sierra Le-

ones Teachers Union indgik et samarbejde med the National Social Security Insurance Trust om at sætte infrastrukturen for at lærerne kan hæve deres løn direkte. Partnerskabet har gjort det muligt at rydde op:

"Nu går lønnen direkte til de 10.000 lærere, fremfor til et mellemlid i form af en overlærer. På den måde bliver det også automatisk afsløret, hvis nogen så rent faktisk har oprettet lærere som er døde, for så hæver de jo ikke deres løn," siger han.

Bedre løn giver bedre uddannelse

Resultaterne har Sierra Leones Teachers Union opnået i tæt samarbejde med Danmarks Lærerforening, der også interesserer for, at lærere får deres løn. De to organisationer har haft et partnerskab siden 1990'erne, som startede med at Danmarks Lærerforening tilbød træning til lederne i Sierra Leones Teachers Union. Det har desuden ledt til samarbejde med lærerforeninger i andre vestafrikanske lande samt internationalt med lærerforeningens verdensorganisation, Education International, som koordineres af Danmarks Lærerforening.

De trækker derfor på mange års fælles erfaring, når de sammen arbejder for at nå verdensmål 4 om kvalitetsuddannelse, 10 om mindre ulighed, 5 om ligestilling mellem kønnene og 8 om anstændige jobs i Sierra Leone, som verdens ledere og civilsamfund har sat kursen imod. Det bidrager de to organisationer til. De har i samarbejde sikret bedre lønninger, en stærkere fagforening og mere kompetente tillidsfolk til Sierra Leones lærere.

I centrum for det arbejde har de seneste år været bedre lønninger. En lærer i Sierra Leone får cirka 100 dollars i løn om måneden

Det skal ifølge Tore Asmussen, international sekretær i Danmarks Lærerforening, ses i lyset af, at den af FN fastsatte fattigdomsgrænse er 2 US dollars om dagen, og at en lærer typisk har mindst to børn, som de er ansvarlige for:

"Således lever det store flertal af uddannede, fuldtidsbeskæftigede lærere og deres børn langt under fattigdomsgrænsen i Sierra Leone," forklarer han.

Salimatu Koroma, der er tidligere lærer, aktivist og nu Gender Officer i Sierra Leones Teachers Union, mener også, at den løn er for lav:

"Med den løn kan man ikke forsørge en familie. Det betyder, at mange lærere er nødt til at tage et andet job ved siden af, og det kan have konsekvenser for kvaliteten af undervisningen," siger hun.

Partnerskaber for uddannelse

Sierra Leones Teachers Union samarbejder også med andre civilsamfundsaktører, der fokuserer på uddannelse, som tidligere nævnt Education International og Education for All Coalition. Det giver ifølge Salimatu Koroma god mening for dem, fordi lærernes arbejdsforhold har stor betydning for kvaliteten af den uddannelse, børn og unge i Sierra Leone får. Som hun siger afslutningsvist:

"Man kan ikke gøre noget som helst uden en partner. Hverken på arbejdspladsen, i foreningen eller i sit hjem. Alt starter med partnerskaber."

